

La

1957

RUGSĖJIS

Nr. 7

1957 RUGSĖJIS Nr. 7

Redaguoja:

Dr. A. Šerkšnas

Leidžia:

Lietuvių Kultūros Institutas

Administruoja:

Nekalto Prasidėjimo Seserys

Prenumerata:

Metams: \$4.00, Atskiras numeris 40 centų.

Pinigus, užsakymus ir adresų pakeitimus siųsti:

EGLUTĖ, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn.

Raštus siųsti ir visais redakcijos reikalais kreiptis:

Dr. A. Šerkšnas, 301 Silas Deane Hwy., Wethersfield, Conn.

TURINYS

1. ATGAL Į MOKYKLAS	193
2. Julija Vyšniauskaitė, KODĖL AŠ LANKAU VARGO MOKYKLĄ?	194
3. VASARIO 16 GIMNAZIJA	195
4. N. Butkienė, ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLĄ	196
5. Putinas, TĖVŲ ŠALIS	200
6. V. Jonikas, LIETUVA BRANGIAUSIA	201
7. A. Vaičiulaitis, PASAKA APIE GRAŽIAUSIĄ GAIDĮ	202
8. V. Jonikas, AČIŲ	208
9. J. Gerdvilienė, SKRUZDĖLYTĖ IR ŽIOGELIS	209
10. Žemaitė, ŽVIRBLIAI	210
11. V. Jonikas, VYTIS	213
12. ATŽALĖLĖS	214
13. JUOKAI	218
14. MİSLĖS	219
15. KLAUSIMAI — ATSAKYMAI	221
16. R. Kasperavičius, LEGENDA APIE LAIMĘ IR VARGĄ	222

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly, except during July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn. Editor: Dr. A. Šerkšnas, 301 Silas Deane Hwy., Wethersfield, Conn. Sept., 1957. Vol. 8. No. 7. Subscription: \$4.00 yearly. Single Copy 40¢. Entered as second-class matter at the post office in Putnam, Conn.

Immaculata Press

ATGAL Į MOKYKLAS

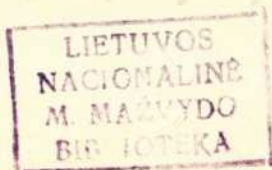
Rugsėjo mėnuo. Reiškia, vėl viena vasara prašvilpė. O jai praėjus, vaikai vėl grįžo į mokyklas. Visur, visuose pasaulio kampuose, visi, kurie tik sveiki.

Ne į vienodas mokyklas grįžo lietuviai vaikai. Į mokyklas grįžo tie, kurie gyvena savo tėvų žemėje, o taip pat ir tie, kurie yra išsklaidyti po visus pasaulio kampus. Nevienodos mokyklos, nevienodos sąlygos, nevienodi uždaviniai.

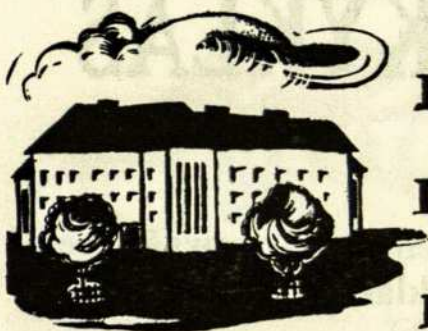
Lietuvos mokyklinis vaikas skursta kūnu ir dvasia. Jeigu jis neskurstų kūnu, jo tėvai, o neretai ir jis pats, neprašytų ubagiškų siuntinėlių iš laisvame pasaulyje gyvenančių savo brolių. Skursta jie dvasia, nes okupantas verčia juos netikėti visu tuo, kas jiems brangu ir šventa. Juos maitina melu.

Sunki padėtis ir tų vaikų, kurie liko Vokietijoje. Tėvai neturi natūralinių ir pakankamų pajamų, dėlto nevienas iš vaikų nepakankamai pavalgęs ir apsirengęs. Bet jie nors dvasiniai laisvi. Jų mokykla neverčia melu gyventi. Jie lanko normalines vokiečių mokyklas, o šeštadieniais — taip vadinamas Vargo mokyklas, kur jie mokosi lietuviškų dalykų. Išimtis Vokietijoje yra Vasario 16 Gimnazija, kurios mokiniai nelanko vokiškos mokyklos.

Kituose pasaulio kraštuose gyvenantieji lietuviai vaikai lanko reguliarias tų kraštų mokyklas, o šeštadieniais — savas, šeštadienines mokyklas. Beveik visur jie yra gerai aprūpinti materialiai ir džiaugiasi dvasine laisve. Jų uždavinys yra formuoti asmenybes, kad, atėjus laikui, galėtų visu kuo padėti tiems, kurie šiandieną skursta okupanto prispausti. O ta diena jau nebe už kalnų. Tik rimtumo, ištvermės ir pasitikėjimo!

lė lė lė lė lė lė lė lė lė lė

lė lė lė lė lė lė lė lė lė lė

lė lė lė lė lė lė lė lė lė lė

KODĖL AŠ LANKAU VARGO MOKYKLĄ?

JULIJA VYŠNIAUSKAITĖ

Müncheno Vargo mokyklos mokinė

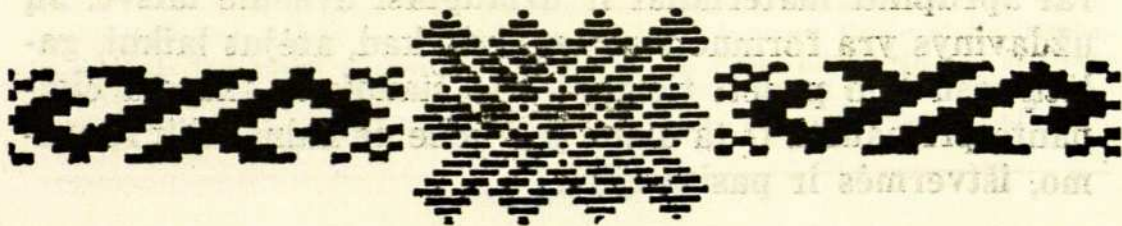
Aš gyvenu Vokietijoje nuo to laiko, kai mes turėjome iš Lietuvos karo metu bėgti. Nė dviejų metų tuomet neturėjau.

Aš lankau vokišką mokyklą ir, be to, dar lietuvišką — šeštadieninę Vargo mokyklą, kad pagilinčiau lietuvių kalbą, pažinčiau Lietuvos praeitį, kad išmokčiau teisingai lietuviškai skaityti ir rašyti.

Vokiškai kalbant mes visur girdime, gatvėse ir mokyklose, o lietuviškai vien tik namuose. Čia man padeda Vargo mokykla.

Yra žmonių, kurie mano, kad, Lietuvai esant mažai ir dar pavergtai, lietuvių kalba jiems dabar visai nereikalinga. Jie mieliau mokosi angliškai ar vokiškai, nes tos kalbos jiems dabar naudingesnės, negu lietuvių. Tačiau dažniausiai svetimų kalbų gerai neišmoksta, o lietuviškai taip pat prastai susikalba. Tai mes ir sakome: “Didelė garbė svetimom kalbom kalbėti, bet dar didesnė gėda savos gerai nemokėti”.

Todėl aš ir mokausi pirmoje eilėje savos kalbos. Mes tikime, kad kada nors į savo tėvynę grįšime, kad mums mūsų gimtoji kalba yra reikalinga. Tuo tiki ne tik mūsų tėvai, bet ir mes, vaikai.

VASARIO 16 GIMNAZIJA

Visi žinome, kokį svarbų uždavinį atlieka Vasario 16 Gimnazija. Ji ruošia jaunas jėgas Lietuvos ateičiai. Ji ruošia jaunuolius-es tremties gyvenimui. Ji ugdo lietuviybę. Šiems dideliems uždaviniams reikalingos ir didelės lėšos. Tikime, kad šalia nuolatinių gimnazijos rėmėjų, kurie nepavargo ir nepavargs, atsiras naujų talkininkų, kurie aukomis padės gimnazijos skolas išlyginti ir jos padėti sustiprinti.

Grupė iš Nepriklausomos Lietuvos mokyklos (1938 m.)

Laisvo pasaulio lietuvių visur buvo paminėti birželio 14-21 d. įvykiai. Jie yra mums perskaudūs, kad panaudotume šiam reikalui. Tačiau jie mums primena, kad mūsų tautai yra ypatingai reikalingas mokslinių jėgų prieauglius. Tik ta tauta yra gyva, kuri atsigaišina per jaunimą. Ir Birželio įvykiai mus žadina visas jėgas sutelkti, kad išlaikytume sveiką ir į mokslus besiveržiantį jaunimą. Todėl maloniai kviečiame paremti Vasario 16 Gimnaziją ir jos jaunimą.

*Vasario 16 Gimnazijos
Mokytojų Taryba.*

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA

N. BUTKIENĖ

Vaikai buvo padalinti klasėmis. Jaunesniuosius mamytė pasiėmė sau ir mokino juos lietuviškai skaityti, rašyti, gramatikos. Dažniausia mokslo pabaigai vaikai iš eilės garsiai skaitydavo apyskaites iš gaunamų vaikams laikraštėlių: "Eglutės", "Tėviškėlės", "Skautų Aido". Be to, jie čia lavindavo savo protą: sprendavo laikraštėlių siūlomus uždavinius ir mįsles. Taip pat mėgindavo ir patys jų sugalvoti. Buvo ir eilėraščiai kuriami bei straipsneliai rašomi. Vaikai ir nepastebėdavo, kaip greit prabėgdavo laikas, ir labai gailėdavosi, kada mamytė atsistodavo ir pranešdavo, jog pamoka pasibaigė.

Grupė iš šeštadieninės mokyklos

Tėvelio klasėje susirinkdavo vyresnieji, kuriuos tėvelis supažindydavo su Lietuvos geografija, istorija, jos mokslo bei literatūros pažanga. Čia nekartą iškildavo rimtesni pasikalbėjimai, kodėl Lietuva šiandien yra nustojusi savo nepriklausomybės, ir ką reikia daryti, kad ją vėl atgautų.

— Kuo gi mes galime padėti, mes tokie mažičiai, — sakydavo tėvo klasėje Aldona, Danutė ir Algimantas.

— Jei jūs nepamiršite, kad esate lietuviai, jei jūs mokėsite gerai kalbėti lietuviškai, jei jūs per visą amžių skaitysite lietuviškus laikraščius ir knygas, jei jūs paaugę sukursite lietuviškas šeimas ir vaikus išmokinsite kalbėti, skaityti ir rašyti lietuviškai, jeigu jūsų ranka bus dosni lietuvių reikalams, tai jūs jau būsite atlikę savo pareigą tėvynei, nors jums gal ir nepavyks tenai sugrįžti. Be to, svarbu niekuomet nenutraukti ryšių su savo tautiečiais lietuviais.

Nekartą po vakarienės tėvai dalindavosi savo prisiminimais apie savo jaunystę, apie savo tėviškėlę, kur jie gimė, augo, mokslus ėjo, apie Lietuvos gražią gamtą, apie jos bažnyčią su iškilmingais atlaisdais, apie sodybas su jų kryžiais ir smutkeliais. Klausydami tėvelių pasakojimų, vaikai jautė, kad ir jiems Lietuva yra toks artimas, savas, malonus kraštas, nors vyresnieji iš jų mažai arba visai jos neprisimena, o jaunesnieji gimė jau po to, kai tėveliai apleido Lietuvą.

— Kodėl, mamyte, mes tik šeštadieniais turime jūsų pamokas? Ar negalima būtų dažniau, kasdieną? — prisidėjo ir kiti vaikai.

— Man labai džiugu, kad jūs mėgstate lietuviškas pamokas ir norėtumėt dažniau mokytis, bet, deja, mes su tėveliu paprastą darbo dieną neturime pakankamai laiko. Tik šeštadieniais esame laisvi. Jūs, vaikučiai, turite kasdieną paskaityti lietuvišką knygą ar žurnalėlį, taip pat pakartoti ką buvote išmokę.

Girdėdami jų pasikalbėjimą, įsikišo ir vyresnieji vaikai.

— Kodėl taip mažai gauname tų knygųčių? Mes jas visas jau perskaitėme, — pasakė Aldona. — Aš šiandien su Danute peržiūrėjome atpigintą knygų sąrašą ir pažymėjome kokias knygutes norėtumėm dar turėti.

— Na, parodyk, — susidomėjo motina.

Peržiūrėjus sąrašą ji pasakė:

— Dar ne visos jums tinka skaityti. Kas buvo jums galima, mes su tėveliu visas buvome jums išsirašę. Už metų, antrų galėsite skaityti ir kitas knygas, kurias rasite mūsų knygų spintoje. Mūsų spinta pilna lietuviškų knygų. Mes su tėveliu džiaugiamės, kad jūs paveldėjote iš mūsų knygų skaitymo pamėgimą.

— Gaila, kad mūsų mieste nėra kitų lietuvių, ir mes negalime kokio lietuviško vaidinimo suruošti, apie kuriuos kitose kolonijose dažnai rašo laikraščiai.

— Ačiū Dievui, kad mūsų šeimynėlė nemaža, — pasakė tėvelis. — Galėtumėt ir jūs patys vieni ką nors suvaidinti.

— Kas gi mūsų vaidinimo žiūrės? — paklausė Danutė.

— O gi mūsų tėveliai, — pasakė Judytė.

Visi vaikai tuoj sutiko, kad tai būtų jiems maloniausi žiūrovai.

— Bet juk mūsų mieste yra ir daugiau lietuvių, — rimtai pastebėjo Aldona. — Kartą krautuvėje viena pardavėja paklausė mane, kokios tautybės aš esu. Sužinojus, kad lietuvaite, ji labai apsidžiaugė ir prisipažino, kad ji pati taip pat esanti lietuvaite, bet nemokanti nei skaityti nei rašyti lietuviškai, net kalbant jai dabar trūksta žodžių.

— Aš taip pat suradau lietuvi, — atsitraukė nuo knygos skaitymo Algimantas. — Toje kirpykloje, kur aš einu kirptis, dirba vienas lietuvis, bet jis visai nemoka kalbėti lietuviškai, nors pasakojo, kad jo vyresnės sesutės dar gali lietuviškai susikalbėti.

— Matote, vaikai, kaip liūdna, kai žinai, jog esi lietuvis, ir nemoki tėvų kalbos. O lietuvių kalba yra verta mokėjimo, ji yra viena iš seniausių ir gražiausių kalbų pasaulyje, — pasakė tėvas...

Vieną šeštadienį buvo sutarta pamokų nedaryti. Visi ruošėsi ryt dienos iškilmėms. Sekmadienį buvo švenčiama Motinos diena. Vaikai norėjo tinkamai pagerbti savo mamytę. Pasitarę su tėveliu, jie prisiminė ir motinos brolių, dėdę kunigą iš Čilės.

Grupė iš dabartinės okupuotos Lietuvos mokyklos

Dėdė kunigas išvažiavo į Čilę, kada vyresnieji vaikai buvo dar visai maži, o jaunesnieji dar nebuvo gimę. Iš vyresniųjų tik Algimantas tvirtino, kad jis gerai prisimenąs dėdę, kad dėdė buvęs labai geras. Dėdė dažnai rašydavo jų tėveliams iš Čilės. Jo laišakai buvo labai įdomūs. Juose dėdė aprašinėjo Čilės krašto gamtą, žvėris, žmones, ypač savo parapičius su jų ypatingais papročiais ir apdais. Dėdė taip gražiai mokėjo viską aprašyti, kad jo laišakai buvo skaitomi su tokiu įdomumu, kaip gera nuotykių knyga. Dažnai dėdė parašydavo prisimindamas vaikų įvairius nuotykius, net tokius, apie kuriuos pati motina buvo užmiršusi.

Motina, gavus naują laišką, dažnai sakydavo:

— Dėdės laiškus reikėtų surinkti ir atspausti. Tai būtų labai įdomi knyga, mielai skaitoma.

Dėdė niekados neužmiršdavo pasveikinti kiekvieną gimimo bei vardo dienoje. Jis neužmiršdavo ir kitų švenčių. Visada laiku ateidavo jo pasveikinimai su Naujais Metais ir Velykų šventėmis. Tad ir šį šeštadienį laiškanešys atnešė dėdės laišką, su Motinos dienos pasveikinimu.

Vaikai su tėveliu nutarė šį laišką ligi rytojaus paslėpti, kad jį įteiktų mamytei kartu su savo pasveikinimais. Vaikai, gavę tėvelio sutikimą, nutarė nupirkti motinai gražią dėžutę, knygos pavidalu, visiems dėdės laiškam sudėti.

— Mamytė galvojo iš dėdės laiškų padaryti knygą, — paaiškino Algimantas, — dabar dėžutė atrodys lyg knyga, ir laišakai neužsimes.

Sudėję visų vaikų sutaupytus pinigus, trys vyresnieji nuėjo nupirkti dėžutę — knygą. Už likusius pinigus jie dar nupirko mamytei gėlių.

Tą sekmadienį mamytei nereikėjo raginti vaikų keltis. Jie visi susirinko valgomajam kambary pusryčiams anksčiau kol atėjo mamytė. Kaip buvo susitarę, dėžutę turėjo įteikti visų vyriausioji, Aldona, o gėlytes visų jauniausias, Vytelis.

Mamytei pasirodžius, visi vaikai suriko choru:

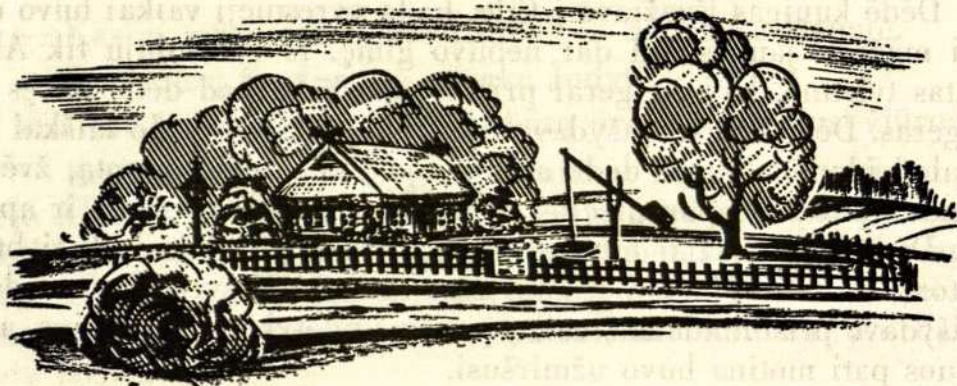
— Sveikiname! Sveikiname! Ilgiausių metų mūsų brangiai mamytei!

Atidarus dėžutę ir joje pamačius dėdės naują laišką, motina pasakė:

— Puikus jūsų sumanymas, vaikučiai. Aš seniai galvojau apie tokią dėžutę dėdės laiškam. Dėkui. Dėkui.

Pakilioje nuotaikoje praėjo Motinos diena, o Vytelis vakare vėl apgailestavo, kodėl tik vieną kartą per metus būna Motinos diena.

TĖVŲ ŠALIS

PUTINAS

Už jūrų marių, už mėlynųjų,
Už kalnų, slėnių, miškų juodųjų,
Pro nykią tamsą ir rūstų vėją,
Kurs balto sniego pusnynus sėja, —
Kaip šviesų šiltą gegužio rytą,
Rausvais alyvų žiedais kaišytą,
Mintim lakiąja, jausmu gyvuoju
Tave svajoju, tave dainuoju,
Tolima, brangi Tėvų šalie.

Skaudžiai be vilties, kurčiai be aido
Mus piktos vėtros verpetuos svaido.
Pailso jėgos, aptemo mintys,
Ir ėmė brolis brolio baugintis.
Tik tu, brangioji, visiems vienodai
Tą patį vaizdą iš tolo rodai:
Pro kraujo puotą, liepsna gaisruota,
Žiedais spygliuotais apvainikuota
Spindi aukštybėj, Tėvų šalie.

Spindėk, brangioji, skausmų auginta.
Jau lauktas rytas pro dūmus švinta.
Ir mes, klajūnai, su ryto giesme
Svetur sukeltus skausmus išliesme
Ir grįšim, grįšim silpni, išbalę,
Bučiuosim žemę, gaivinsim galią.
Tik kolei staugia audringi vėjai,
Spindėk aukštybėj, kaip man spindėjai,
Tolima, brangi Tėvų šalie!

LIETUVA BRANGIAUSIA

V. JONIKAS

Lietuva brangiausia,
Šventas mano žodi!
Niekur to negausiu,
Ką veltui man duodi.

Ten upeliai sraunūs
Aukso kanklēm žvanga
Ir pušelės jaunos
Žvilgčioja į bangą.

Vasaros rytelį,
Kai saulutė teka,
Žmonės ir paukšteliai
Lietuviškai šneka.

Ažuolai šakoti
Čiulpia žemės jėgą,
Kur kariai raguoti
Po šaknelių miega.

Šoka ten kiškeliai
Per laukinę gėlę,
Užgauti žiedeliai
Skamba tylutėliai

Lietuva brangiausia,
Žodi šimtabalsi!
Aš tave aukščiausiai
Dainomis iškelsiu.

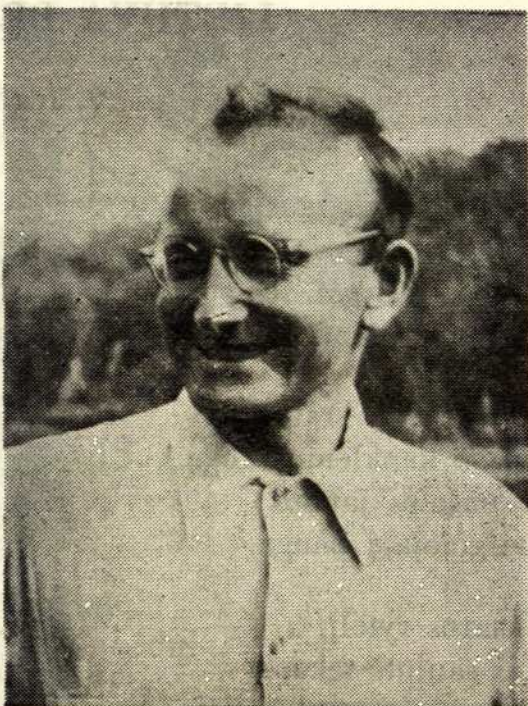
Vargo mokyklos mokinių grupelė

Pasaka apie gražiausią gaidį

A. VAIČIULAITIS

Jeigu jūs manote, kad esate matę gražiausią gaidį, tai labai apsirinkate.

Gražiausią pasaulio gaidį augino teta Marcelė, gyvenusi prie Šušvės girių.

Ir koks tai gaidys buvo! Raudona skiauturė virto jam ant akių, žandus puošė balti auskarai, o plunksnos žėrėte žėrėjo — geltonos, žalios, mėlynos, rudos ir dar kitokios.

Gaidžio balso nė žodžiu neapsakysi. Kai jis, pasilėkėjęs ant tvoros, pragysdavo, — skersai ir išilgai nuskambėdavo per visą kaimą. Net gandrą pasistiebdavo ant kraigo ir klausydavosi.

O gaidys kiaurą dieną daugiau nieko ir neveikė, tik giedojo ir giedojo nuo aušros ligi sutemų. Kai ateidavo naktis, jisai plumpsdamas įskrisdavo į obelį ir miegodavo ant šakos.

Kartą jam žvirbliai ėmė ir pasakė:

— Lįstumei pas mus į palėpę. Nakčia pelėdos ar šeškai tave dar sudraskys.

Jisai tačiau tik suplasnojo sparnais ir nieko neatsakė: ką jam, gražiausiam iš visų gaidžių, beprasidėti su žvirbliais!

Ir, išspraudęs snapą po sparnų, jisai užmigo.

Ryto metą jisai nubudo pirmas iš visų paukščių ir pragydo skardžiai, žadindamas tetą Marcelę, piemenuką Jurgutį ir visus kitus.

Paskui jis nuplasnojo ant žemės ir žiūrinėjosi sau pusryčių.

Prie jo prilėkė žvirbliai ir čirškėjo:

— Čir-čir-čir!

Gaidys pašurpino savo plunksnas, kad jos dar gražiau blizgėtų saulėje, ir tarė:

— Vakar prigąsdinote, kad mane pelėda ar šeškai papjaus. Matote!

Ir, toks išdidus, jis sudavė sparnu per smėlį, vienam žvirbliui net akis užberdamas.

Žvirbliai vis rizgo:

— Palauk, palauk, jei ne šeškas, tai lapė tavo kaulelius apgrauš!

Gražiausią pasaulio gaidį augino teta Marcėlė

— Lapės aš visai nebijau, — kirtosi gaidys. — Kaukštelėsiu jai snapu į patį nosies galiuką, ir ji nubėgs sau cypdama.

— Kas tau lapė: tu ir liūtą numuštum! — erzėjo žvirbliai.

Gaidys supyko ir pasakė:

— Ką man aušinti burną su jumis: jūs neturite nė vienos plunksnos raudonos ar žalios.

Žvirbliai iš tikrųjų neturėjo nė vienos plunksnos raudonos ar žalios. Jausdamiesi sušnekėti, jie nutilo.

Gaidžiui buvo dar negana: nuėjęs pasiskundė jis tetai Marceli, kuri sėdėjo kieme po alyva ir verpė pakulas.

— Tetule, tetule, žvirbliai kirkinasi ir sako, kad mane suplėšys šeškas, lapė ar kiaunė.

Kiaunę pridėjo jis pats, kad baisiau atrodytų.

— Mano raibuonėlis, — gailavo teta Marcelė ir dar prigrasino: — Aš tiems žvirbliams nu-nu-nu!

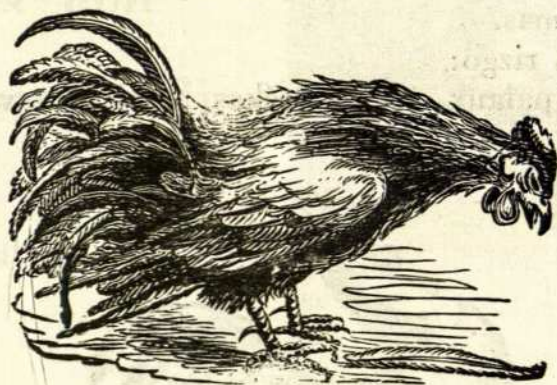
Gaidžiui vėl buvo smagu. Jis pasilėkėjo ant mieto, mušė sparnais ir šaukė, kad net giria skambėjo:

— Žvirbliai, žvirbliai, tetulė man pasakė, kad lapė neįveiks manęs.

Jis rėkavo taip garsiai, kad jo balsą išgirdo visi girių žvėrys: ir meška, ir vilkas, ir stirniukė, ir lapė, ir voverėlė.

— Lape snape, — suniurzgėjo meška: — žiūrėk, gaidys tau šlovę plėšia!

Gaidys pašiurpino savo plunksnas, kad jos dar gražiau blizgėtų saulėje

Lapė nieko neatsakė, tik tupėjo pakrūmėje, pikta ir sugėdinta, ir ryte rijo akimis gaidį: kad tik jisai prisiartintų prie girios!

Kiti žvėrys pasiklausė gaidžio ir nuėjo savo keliais: meška bičių kopinėti, stirniukė per krūmus šokinėti, voverėlė riešutų gliaudenti.

O lapė negalėjo nurimti ir vis labiau širdo, sukdamą sau galvą, kaip čia gaidį prisiviliojus. Ji nr vartaliojosi, ir šuniuko balsu lojo, ir net bandė pakudakinti, kaip višta.

Bet gaidys nė žiūrėte nežiūrėjo į tą pusę. Pirmiausia jisai turėjo pasirodyti prieš visus žvirblius ir prieš visas vištas. Paskui, kai kieme jau niekas jo neklausė, nušokęs nuo baslio, jisai nuėjo už kluono ir pasigyrė žardyje uždarytai ožkai. Tada, žvilgėdamas ir žerėdamas, nukiepsėjo į laukus, toks išpuikęs, kad net žandenos jam nutįso ligi pat gūžio.

Jis vaikščiojo po pievą ir gyrėsi, ką tik sutikdamas: ir kiškiui, ir pempei, ir vyturėliui, ir rudajai pelytei, ir net straigei. Jis priėjo ir prie piemenuko Jurgučio, kuris ganė avis, ir pūtėsi prieš berniuką, kad nebijęs nei lapės nei meškino.

Kai gaidys taip šnekėjo, avys, sustojusios ratu aplinkui, linkėjo galvomis, ir jam atrodė, kad visai jos pritaria jo žodžiams.

Paskui jis išgirdo miške bulduojant teterviną ir labai susidomėjo jo daina.

— Eisiu ir pažiūrėsiu, kas ten taip gurgia, lyg kokia didelė varlė, — tarė jis ir, nė neatsisveikinęs su piemenuku Jurgučiu, nukeliavo į girią.

Lapei gi to ir tereikėjo. Ji tik sučeksėjo iltimis, tvėrė gaidį už pakarpos ir nusinešė per miškus ir kalnus.

Taip ir būtų žuves jisai, gražiausias iš visų gaidžių, jei ne pie-
menukas Jurgutis. Jis matė, kas atsitiko, ir sušuko ant visų laukų:

Prie jo prilėkė žvirbliai ir čirškėjo

— Gelbėkit, gelbėkit, lapė nusinešė gaidį!

Ir, nieko nelaukdamas, jisai puolėsi vytis.

Jis lėkė taip greitai, kad net jo blauzdžiukių negalėjai matyti.
Su juo skuto ir šuniukas Murziukas, lodamas ir kiauksėdamas. Pas-

Ryto metą jis žadino visus

kui gi ritosi kiti vaikučiai — ir Sigutė, ir Danutė, ir Mindaugėlis,
ir mažytė Joanėlė, kuri buvo tokia nedidukė, kad užkliuvo už kur-

marausio ir pargriuvo ant pilvuko. Atsikēlusi ji vēl lapsējo, bet vistiek buvo greitesnē už tetā Marcelē, kuri ne tiek vijosi, kiek tūpčiojo vietoje, rēkdama ir rankomis mostaguodama:

— Gelbēkit, gelbēkit! Mano gaidelī branguolēlī!

Piemenukas Jurgutis, lēkdamas kaip žaibas, ēmē ir išvydo pačią lapē. Ji kuduliavo jau kiek apilsusi, šonais dvesuodama, bet gaidžio vistiek nepaleido iš nasrų. Ir kur paleis: ji buvo jau visai arti prie savo urvo! Dar vienas šuolis — ir jai jau niekas gaidžio neatims!

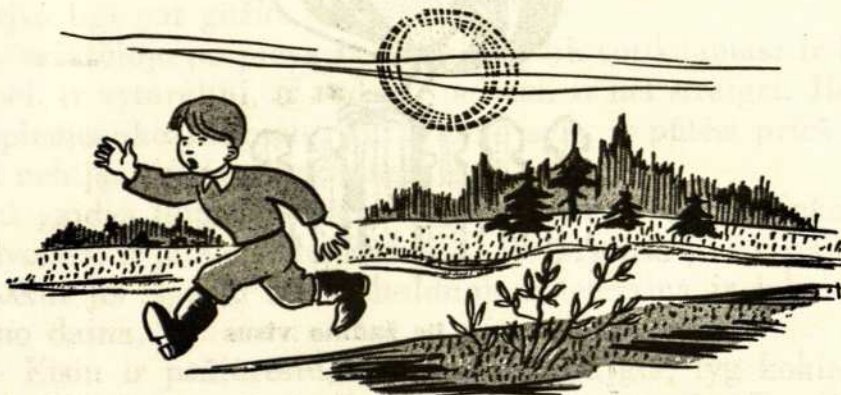
Lapē įsirežė kaip ilga, šoko pirmyn — ir štai ji jau šmurkštelės į skylę sykiu su savo grobiu!

O lapē negalėjo nurimti

Tik čia atsitiko, ko niekas kol gyvas dar buvo negirdėjęs ir neregėjęs: šuniukas Murziukas dantimis įstrigo lapei į uodegą — ir iš to greičio drauge su ja nuniro į olą.

Niekas nematė ir negalėjo pasakyti, kas ten dėjosi urve giliai po žemėmis. Viršuj tebuvo girdėti, kad iš apačios eina didžiausias klegesys, kaukimas ir cypimas — ir ūmai visas triukšmas nutilo.

Ir nieko nelaukdamas, Jurgutis griebėsi vytis

— Žuvo mano gaidelis, žuvo raibuonėlis! — dejavo ir laužė rankas teta Marcelė.

Ir piemenėliui Jurgučiui gailėjo Murziuko, tačiau berniukas nieko nesakė, tik žiūrėjo į lapės urvą.

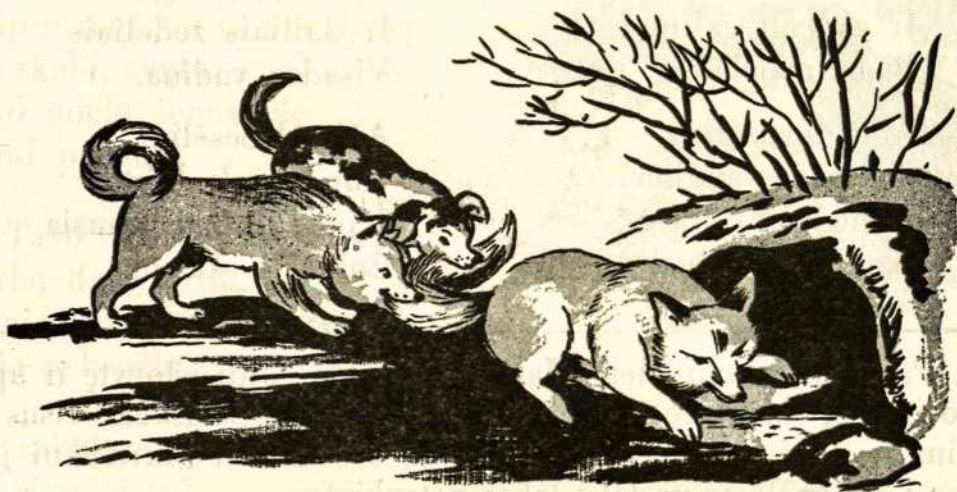
Štai vaikas suplojo delnais ir prišoko prie skylės.

Iš ten lindo šuniukas Murziukas, su savim vilkdamas ir gaidį.

— Mano gaidelis, mano gaidelis! — suriko teta Marcelė.

Pripuolusi ji nutvėrė savo gaidį ir, glausdama prie širdies, lygino ir glostė jo supešiotas plunksnas.

Iš džiaugsmo verkdamas, ji nešė savo paukštį per girias ir lau-

Murziukas dantimis ištrigo lapei į uodega

kus, o paskui ją ėjo visi kiti — ir piemenukas Jurgutis, ir Sigutė, ir Danutė, ir Mindaugėlis, ir mažytė Joanėlė, ir šuniukas Murziukas, kuris buvo visas dulkėtas, susivėlęs ir net viena ausimi sukruvinta: mat, lapė buvo jį apkramčiusi.

Cia, pirkelėje, jam buvo nebaisu nei lapiu, nei vilku, nei paties liūto

A Č I Ū

V. JONIKAS

Ačiū laukužėliams,
Kur daigina rugį
Ir gyventi galim
Bado nepabūgę.

Ačiū tėvužėliui
Kur mane augina
Ir nuo viso pikto
Saugoja ir gina.

Ačiū motinėlei,
Kur mane augina
Ir dailiais žodeliais
Visados vadina.

Ačiū debesėliui,
Kur žemelę laisto
Ir nuo dulkių prausia
Žolynėlį skaisių.

Pasiekusi namus, teta Marcelė paguldė gaidį į lovytę ir apraišiojo įplėštą skiauturę ir kitas žaizdas. Po to ji pasišaukė visus vaikučius ir davė jiems po medauninką, o šuniukui Murziukui įpylė pieno į dubenėlį, ir jis lakė labai patenkintas.

Gaidys sirgo tris dienas ir tris naktis, — ne tiek dėl žaizdų, kiek iš priepuolio. Paskui jisai atkuto, dailiai susiglostė savo plunksnas, bet į kiemą vaikščioti vengė: ar tai bijodamas lapės, ar gėdymasis, kad žvirbliai neimtų tyčiotis.

Žmonės tačiau pasigesdavo jo giesmės, kuri seniau juos kas rytą žadindavo.

Ir jie sakė:

— Kito tokio gaidžio tikrai nėra.

Užtai teta Marcelė buvo dvigubai laiminga. Ji lesino gaidį kviečiais, glostė ir net pasakas jam sekė. Jo plunksnos vėl žvilgėjo ir mirgėjo, kad net akį vėrė.

O jisai tupėjo prie tetos sijono, klausėsi, kaip ratelis verpdamas dūzgia, ir snaudė, ant akiu užsitraukęs baltas plėveles.

Čia, pirkelėje, jam buvo nebaisu nei lapių, nei vilkų, nei paties liūto.

Tik kai kada nakčia, apsisapnavęs, jis surikdavo ir imdavo plumpsėti sparnais manydamas, kad jį lapė užpuolė.

Tada tetulė Marcelė jį paimdavo ant rankų, čiūčiuodavo, kaip mažą vaiką, kol jis nurimdavo ir vėl užmigdavo naktų tamsumoje.

SKRUZDĖLYTĖ IR ŽIOGELIS

J. GERDVILIENĖ

— Sveika - gyva, skruzdėlyte,
Ką gi čia veiki?
Ar grūdelius ir žolytes
Į lizdą velki?

Kaip matau, tai tu per dieną
Vis skubi, skubi.
Savo mielą šeimynėlę
Gera prižiūri.

— Tavo tiesa, giesmininke,
Darbų daug turiu,
Užtai žiemai atkeliavus
bado nekenčiu.

Bet sakyk, žiogeli mielas,
Ką gi veiki tu?
Ar per vasarą ir žiemą,
Groji vis smuiku?

— Šoku, groju ir skraidau
su draugais po pievas,
Su daina sutinkam rytą
Ir palydim dieną.

Tai musytę, tai lapelį
Kur nors nučiumpu.
Numarinęs alkią dalį,
Sau toliau skrendu.

— Kaip žiūriu — tu tinginys,
Darbo dirbt nenori.
Kur gi maisto sandėlys
Jau žiema netoli?

— Neprimink man, skruzdėlyte,
Šaltą žiemos laiką,
Išbadėjęs ir sulysęs,
Jaučiuosi nesveikas.

Bet kai vasara ateina,
Gėlės žydi vėl,
Aš užtraukiu smuiku dainą,
Ar žinai — kodėl?

ŽVIRBLIAI

ŽEMAITĖ

Vieną sykį žvirbliai ant stogo susišaukė didelį seimą, — čirškė, tarėsi, kas daryti, kad būtų geriau ir linksmiau gyventi; nutarė pasidaryti alaus, padainuoti, drauge pasidžiaugti.

— Bet kas darys alų? — klausinėjo žvirbliai vienas kitą. Visi nutilo, snapelius nuleido. Vienas, pasiprašęs balso, nedrąsiai tarė:

— Brolyčiai! aš negaliu alaus daryti: man lizdelį vėjas nukreipė, turiu jį taisyti, ramstyti.

— O aš turiu vaikelius penėti, — sučirškė kitas.

— Mano patelė peri, — atsiliepė trečias: — turiu kasdien jai pietų paruošti. Negaliu dėl alaus gaišti.

— O mano patelę katė suėdė. Likau vienas su mažų vaikelių būriu.

Ir taip kiekvienas teisinosi, bet tik išsisukti nuo alaus darymo. Dabar senas žvirblis, seimo pirmininkas, prabilo:

— Vyručiai, nors ir norim alaus, bet niekas mūsų nemoka jo daryti. Reikia rimtai šis dalykas pasvarstyti. Aš patariu štai ką: ūkininkas, kurio čiukure aš turiu lizdelį, taiso vestuves ir jau bus pradėjęs alų daryti. Mačiau, miežių salykloi pamerkė, daigina, apynius džiovina. Tupėdamas čiukure, aš stebėsiu, kaip jis tą alų daro, o paskui jums papasakosiu...

Žvirbliai nudžiugo, — čirškė, šokinėjo, sparneliais plasnojo.

— Žinau, žinau, žiogel mielas,
Tau tada gerai!

Šiltos dienos, žydi pievos, —
Linksmi vėl skraidai.

Aš pati — kitaip galvoju,
Kitaip ir veikiu.

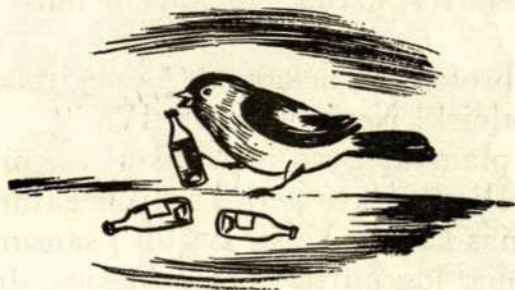
Visą dieną ir rytojų
Tik darbui skiriu.

— Puikiai, dēde, sugalvojai! Pasidarysim alučio, kaimynus susikviesim, šoksim, dainuosim, visi drauge džiaugsimės! — čirškė žvirbliai.

Senis žvirblis tupi čiukure ir žiūri, kaip ūkininkas alų daro. Ugnis per dienas ir naktis kūrenasi. Žvirbliui dūmai akis ēda. Bet jis kenčia, mokosi. Mato didžiausius kubilus, kur tekina alų; kitame misą vėsina, dar kitame duoda alui gyventi: apynių deda, salyklos pila ir į bosus košia... O to vandenėlio! Verda ir verda katilai ant ugnies!

— Kiek čia darbo prie to alaus! — net pasipurtė žiūrėdamas žvirblis. — Žmonių susirinks kelios dešimtys, ir tiek kubilų alaus padaryta! O mūs, žvirblių, — šimtai tūkstančių!... Kame mūsų kubilai, bosai katilai? Su salyklomis — ne bėda: miežių yra laukuo-

Paragavo — geras!

se — prisikulsim, apyniai taip pat ne visur nuimti, bet su indais... su vieta... Visur katės, varnos, vištos... Gyvas vargas! — galvojo tupėdamas senis žvirblis. Galų gale štai ką sumanė:

— Ką tie jaunikliai apie darbą išmano! Verčiau, nieko nesa-

Kur buvęs nebuvęs, katinas — kapt ir nutvėrė žvirblį

kęs, pats pasidarysiu alaus. Jei pavyks geras padaryti, paskui ir kitiems padarysiu.

Kaip sumanė, taip ir padarė. Tuo įslupo iš miežio varpos grūdą ir, nusinešęs, įmerkė į karvės pėdos prilytą duobelę ant kelio. Nuskynė apynio spurgą ir vėl, nunešęs, įmerkė prie miežio grūdo duobelėje. Šokinėja aplinkui žvirblelis, spardosi, alų daro, vėsina. Kol grūdas išmirko, papampo, o spurga papurto, vanduo duobelėje prieš saulę ėmė putoti. Žvirblelis džiaugiasi, kad jo alutis gerai gyvena. Paragavo — geras! Atsitūpęs prie duobelės ir geria. Rodos, daug geria, bet duobelėje alaus vis tebėra. O juk Dievo dovanos nelaistysi veltui, reikia išgerti. Gėrė žvirblelis, gėrė, kol pasigėrė. Pasigėręs senis sparnelius išskleidęs, kojeles ištiesęs, prieš saulę vejoj voliojasi.

Kur buvęs nebuvo, katinas — kapt ir nutvėrė žvirblį. Žvirblelis prašosi:

— Katinėli broleli, aš nekaltas! Aš negirtas, tik taip sau, juokais voliojau, paleisk! Nepiauk, brolyti!..

— Piausiu, piausiu! gyvo nepaleisiu! — niurna katinas, ūsus kraipydamas. — Dievas davė gerą kasnį, negaliu paleisti.

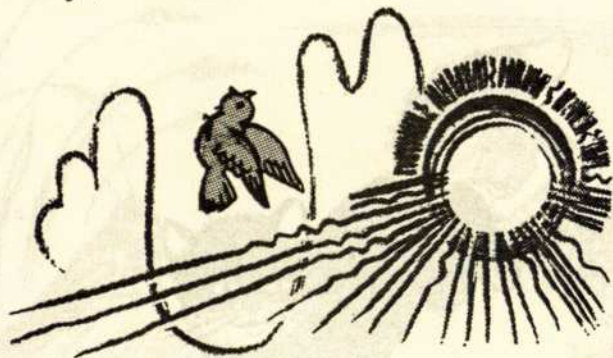
Ir niurnėdamas katinas velka žvirblį į sausumą.

Mato žvirblelis, jog mirtis jau ant nosies, drebėdamas čirškia.

— Žadi piauti... Sakai, Dievas davė kąsnį, tai bent persižegnok pirma...

— Teisybę sakai, — suniurnėjo katinas ir, pasidėjęs žvirblį, kelia koją žegnotis...

Prrrr... žvirblis ir nuskrido jam iš nagų. Įpuolęs į karklyną, džiaugiasi, šokinėja, čiauska:

Prrr... žvirblelis ir nuskrido jam iš nagų

— Negirtas būdamas — nesivoliok... Dievo duotas — nesižegnok...

Katinas, žiūrėdamas į žvirblį, vypt lypt vaiposi, seilę ryja, ūsus kraipo — viau miau!

— Sugausiu dar aš tave, nesididžiuok!..

VYTIS

V. JONIKAS

Oi tu žirge riestasprandi!
Aukso žąslus įsikandęs
Esi žaibas, kai leki,
Kruvinos kovos lauke.

Raitelis balne gelžinis
Kalaviju užsimos,
Priešui — Lietuvos — tėvynės
Kirtį mirtiną suduos.

Oi tu žirge širmo plauko!
Pagarbos ir meilės auką
Mums vaizduoji, kai skrendi,
Amžinos kovos gande.

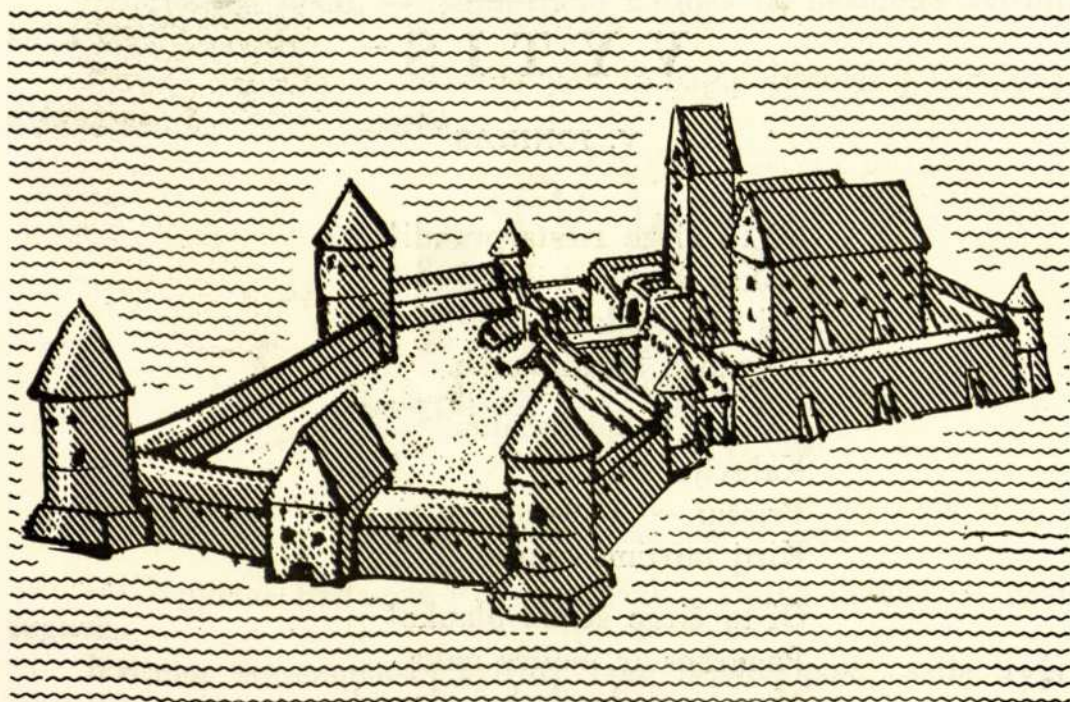
KELIONĒ Į TRAKUS

(Pagal A. Bendoriaus "Lietuva")

INGRIDA STASAITĖ

Važiuojame autobusu. Kelias pasakiškas. Kalnuotos tos vietos. Kur tik pažiūri miškai, miškai.

Štai jau matoši Trakai, kurie garsūs netik praeitimi, bet ir gamtos grožiu. Tai ežerų, kalnų, miškų ir pilių griuvėsių vieta. Išlipam iš autobuso. Vykstame prie ežero. Ekskursijos vadovas aiškino, kad štai Galvės ežeras ir šis miestas vadinasi Naujieji Trakai, toliau yra antrieji Trakai (senieji). Abieji yra seni. Senuosius Trakus įkūrė Gediminas. Kurį laiką jis čia gyveno, o vėliau pavedė savo sūnui Kęstučiui, o pats nusikėlė į Vilnių. Kęstutis tėvo rūmus pavertė pilimi ir pastatė antrą pilį Galvės ežero saloje.

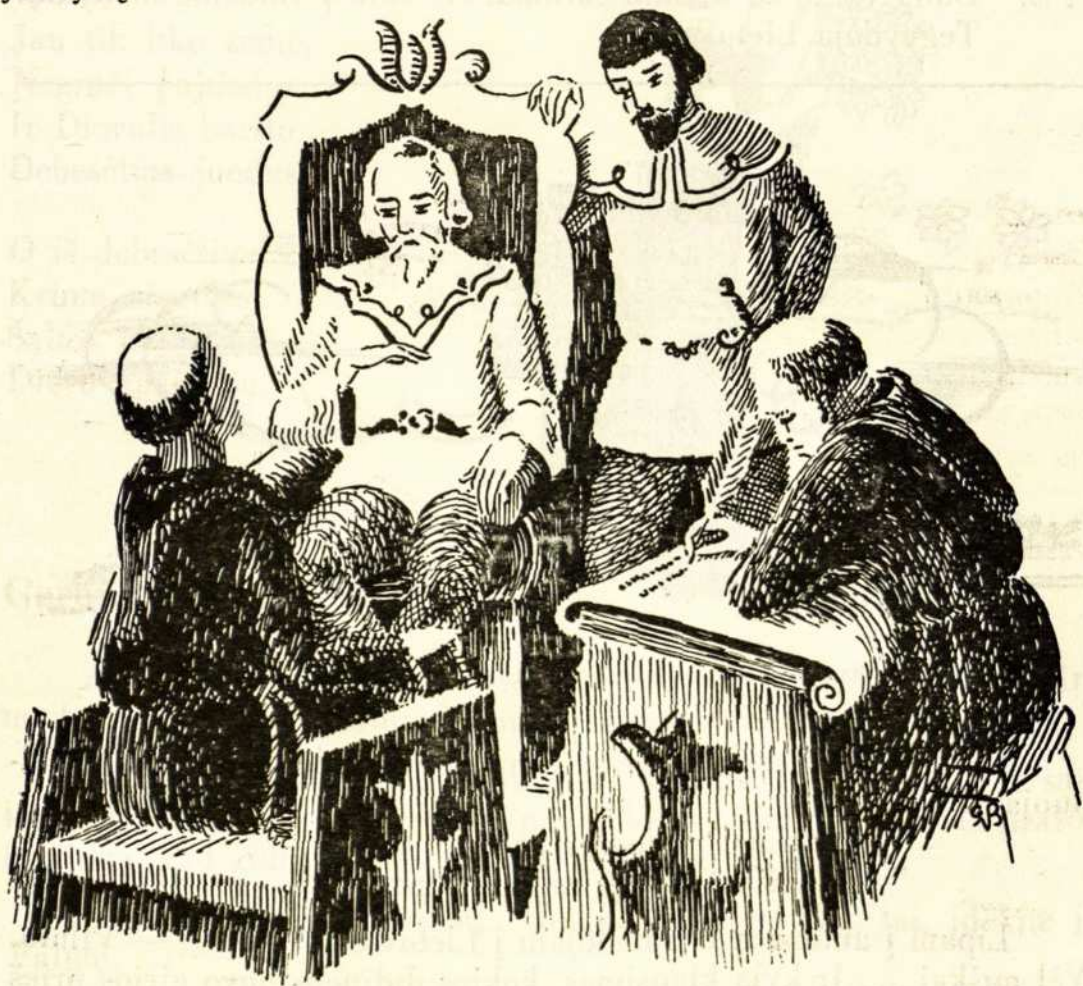
Kęstutis tėvo rūmus pavertė pilimi

Mes kaip tik esame prie minėto ežero. Matosi saloje pilies griuvėsiai. Gauname laivelį ir plaukiame pilies link. Įsižiūrim, kartojame poeto Maironio žodžius: "Taip griūva sienos liūdnesnės kasdieną". Paliečiame vieną kitą akmenį... galvojame...

"Jos aukštus valdovus užmigdė kapai, o ji tebestovi dar vis".

Dėl vietos gražumo čia mėgo gyventi didieji Lietuvos kunigaikščiai. Išlikusi Vytauto D. statyta bažnyčia. Mums pasakoja, kad Trakų pily buvo daromos sutartys, šaukiami aukštų vadų pasitarimai, ruošiami kovų planai ir t.t. Ir norėtum paklausti — "Laikai brangiausi! Ar mums dar užklysite? Ar vien minėsime, kaip savo jaunystę..."

Čia buvo šaukiami aukštų vadų pasitarimai, ruošiami kovų planai

Dabar jau sparčiai auga miestas. Daug naujų namų. Trakuose yra vienintėlis karaimų muziejus pasauly. Daug mokslo įstaigų. Apylinkės paskendę miškuose. Žemė labai menka — smėlynai. Čia žmonės daugiausia augina grikius. Verčiasi žvėjyba. Miškai turtinigi grybais, kuriuos žmonės džiovina, sūdo ir parduoda.

Mielas Redaktoriau.

Aš nelabai moku rašyti lietuviškai, bet Eglutę skaitau nuo pirmo numerio. Bet šitie du numeriai, 4-5 1957 m., man geriausiai patiko.

Aš norėčiau, ar ne galima Eglutei turėti daugiau galvosukų ir rimtesnių istorijų, apie partizanus, Lietuvos kariuomenę, apie laivus, lėktuvus. Ir kad jie būtų ne sausai parašyti. Irgi būtų gerai, kad jūs leistumėt lietuvišką komiką Eglutėje. Ir prašau nedėkit tokių vaikiškų straipsnių, daugiau apie didvyrius!

Jūsų Skaitytojas

P. S. Daug vaikų su manim sutinka. Aš einu į vidurinę mokyklą. Tegyvuoja Lietuva!

Jos aukštus valdovus užmigdė kapai, o ji tebestovi dar vis

Saulutė leidžiasi. Vakaras. Danguj žvaigždelės pasirodo. Dainuojame:

*Ramios, malonios vasaros naktys;
Medžio užmigęs nejuda lapas...*

Lipam į autobusą ir važiuojam į Lietuvos rytų pusę — Vilnių. Vėl miškai... Ir kyla klausimas, kokios didingos buvo girios prieš šimtmečius septynių... Gražiai ir vaizdžiai skamba B. Sruogos žodžiai:

*Tartum jūra mėlyna
buvo Lietuva tada,
pasinėrusi miškuos,
kaip jūrelė mėlynuos...
Neapsakomai plati...
neaprašomai graži...*

RUDENĒLIS

AUŠRA GYLYTĒ

Rudenēlis šaltas
Jau ir vēl atējo,
Ir mamytēs gēlēs
Visos nužydējo.

Jau tik liko žēmē,
Negraži pajuodus,
Ir Dievulis barsto
Debesēlius juodus.

O iš debesēliu
Krinta ašarēlēs
Šaltos ašarēlēs
Dievo angelēliu.

Gerbiamas Redaktoriau.

Aš rašau Jums iš Melburno, Australijoje. Aš skaitau Eglutę, ir netik aš, bet ir mano brolis 12 m., ir mano sesutė Jurgutė 3 m.

Ji labai mėgsta paveikslėlius apie kiškius. Ir vis vaikšto ir sako: "Algis valgė keptą žuvį ir nukando sau liežuvį". Ir vis prašo broliuką, kad gultų, pas ją į lovytę ir jai dar paskaitytų.

O aš sugalvojau eilėraštį. Jeigu Jums patiks, tai įdėkite į Eglutę.

Aušra Gylytė, 9 1/2 m.

JUOKAI

Kartą pasimetė nuo mamos mažas berniukas. Nusigandęs, pribėgo prie policininko ir klausia: "Ponas, ar tamsta nematei tokios ponios be berniuko, kuris yra panašus į mane?"

* * *

Tai buvo Lietuvoje. Jaunas kunigas, eidamas per miestelio aikštę, pamatė žaidžiant tris berniukus ir nutarė išbandyti jų išsiauklėjimą. Priėjęs prie jų, sako: "Kuris iš jūsų geriausiai atsakysite į mano klausimą, gausite litą". Berniukai labai susidomėjo, o kunigas ir klausia pirmąjį: "Ką tu labiausiai myli?" "Mamytę", — atsakė berniukas. "O tu?" — klausia antrąjį. "Aš — tėvelį", — sako antrasis. "Na, o tu?" — klausia trečiąjį. "O aš — Jėzų Kristų", — atsakė šis. Kunigas, pasakęs keletą paaiškinamųjų žodžių padavė litą trečiajam, ir žengė eiti savu keliu, bet staiga susigriebė ir dar paklausė laimėjusį: "O kaip tu vadiniesi"? "Icik Peisakowičius", — ramiai atsakė berniukas.

* * *

Vienas senukas skundėsi gydytojui dideliais skausmais kairėje kojoje. "Šitie skausmai yra nuo senumo", — aiškino gydytojas. "Nesąmonė, mano dešinė koja yra lygiai tokio pat senumo, bet neskau-da", — atrėžė pacientas.

* * *

Viena pasiturinti ponia suruošė pas save didelį priėmimą, į kurį sukviėtė gerokai žmonių. Viena jos draugė išprovokavo šeimininkę padainuoti porą dainų programos metu. Pirmoji daina buvo apie Žemaičių senovę. Ponia "traukė" iš visų jėgų. Baigdama pamatė, kad vienas vidutinio amžiaus žmogus pradėjo verkti. Ponia, nieko nelaukus, žengė prie verkiančio ir sako: "Tamsta tikrai būsite žemaitis, ar ne?" "Ne, ponia, aš esu muzikos profesorius", — per ašaras atsakė ponas.

* * *

Atvažiavęs į Ameriką lietuvis, šiek-tiek pramokęs angliškai, buvo pasamdytas nudažyti garažą. Buvo kartša liepos mėnesio diena. Žmogus, užsivilkęs tris paltus, visas šlapias, buvo jau beveik pusę garažo nudažęs, kai pro šalį eidamas užkalbino jį kitas lietuvis, kalbąs labai gerai abiem kalbom. "Jonai, ko tu taip suprakaitavęs ir išvargęs?" — klausia tautietis. "Galas gi čia gali išlaikyti, užsidėjęs tris paltus tokiam karštyje", — skundžiasi dažytojas. Tautietis, žvilgtėrėjęs į draugo "apsirengimą", sušuko: "Ar tu iš proto išsikraustei?" Dažytojas, su dideliu rimtumu veide, atsakė: "Prieš pradėdant darbą, savininkas išsakė pabrėžę sąlygą: "Put on at least three coats"."

Kartą mirė vieno gubernatoriaus sekretorius. Vienas ponas jau-
tėsi tinkamas ir labai norėjo gauti vakuojančią sekretoriaus vietą.
Laidotuvių metu, kapuose, jis prisiartinio prie gubernatoriaus ir sako:
"Pone gubernatoriau, ar negalėčiau aš užimti jūsų sekretoriaus vie-
tą?" "Gerai", — sako gubernatorius, — "aš pakalbėsiu su grabo-
rium".

* * *

Tikybės mokytojas, duodamas namų darbą sekančiai pamokai,
sako savo klasei: "Sekanti kartą mes kalbėsime apie melą ir m e l a-
g i u s. Dėl to namie gerai pastudijuokite Švento Morkaus septynio-
liktąjį skyrių". Sekančią pamoką mokytojas sako: "Visi tie, kurie stu-
dijavote Morkaus septyniolikąjį skyrių, ateikite prie mano stalo".
Beveik pusė klasės pakilo ir atsistojo prie mokytojo stalo. "O liku-
siej", — sako mokytojas, — "galite eiti namo, mat, man tik šitų ir te-
reikėjo, nes, kaip žinote, Morkaus knygoje septyniolikto skyriaus
visai nėra".

* * *

Vienas rimtas ponas, eidamas pasivaikščioti, sustojo prie būrio
besiginčijančių berniukų. "Ką jūs čia darote?" — klausia ponas. "Mes
einame lažybų", — sako berniukai, — "kas pasakys didžiausį melą,
tas gaus šitą sviedinį". "Melą?" — nustebo ponas. "Kai aš buvau ber-
niukas, mes niekada nekalbėdavom netiesos". "Jūs laimėjote, ponas,
štai jūsų sviedinys!" — suriko berniukai.

MISLĖS

Dvi sesutės per kalnelį nesusimato.

Akys

*

Du ratai pagiry stovi.

Ausys.

*

Pilnas narvelis baltų karvelių.

Dantys.

*

Įklimpo kumelaitė Dubinio balaitė, penki vilkai traukia, du va-
nagai laukia.

Valgo.

*

Baltos lankos, juodos avys, kas išmano tas jas gano.

Skaito.

Atgūmuoja gūmutis su devyniom skrandutėm.

Svogūnas.

*

Kraujo spalva, vyno skonis, akmens širdis.

Vyšnia.

*

Lopas ant lopo adatos nei dūrio.

Kopūstas.

*

Kai jauna buvau rože žydėjau, kai pasenau akis įgijau, per tas akis pati išlindau.

Aguona.

*

Mėsiniam puode geležis verda.

Pažabotas arklys.

*

Visi joja, niekas nešeria.

Slenkstis.

*

Vienoj lovoj daug brolių guli.

Ankštis.

*

Už šunį mažesnis, už arklių didesnis.

Balnas.

*

Pramušiau ledą radau sidabrą, pramušiau sidabrą, radau auksą.

Kiaušinis.

*

Atlėkė paukštis be sparnų, įsikibo į medį be nagų, medžiotojas nušovė be šautuvo, virėjas iškepė be ugnies, ponis suvalgė be dantų.

Sniegas.

*

Sidabrinė kumelaitė kanapinė uodegaitė.

Adata su siūlu.

*

Du zuikučiai piaunasi, balti kraujai bėga.

Mala.

*

KLAUSIMAI — ATSAKYMAI

KLAUSIMAS. Esu iš katalikų šeimos, šiemet esu paskutiniame skyriuje katalikiškos pradžios mokyklos. Namuose pasidalinusios nuomonės dėl sekančių metų: stoti į viešąją vidurinę mokyklą ar ieškoti katalikiškos? Ar tiesa, kad amerikoniškoji viešoji mokykla gali nukatalikinti?

ATSAKYMAS. Taip, ji gali susilpninti ar net ištrinti tikėjimą augančiame jaunuolyje, jeigu jis neturės kitų šaltinių, iš kurių jis galėtų stiprėti tikėjime. Tie kiti šaltiniai yra — šeima, bažnyčia, tikybos pamokos prie parapijos, katalikiška spauda ir katalikiškos jaunimo organizacijos. Žinoma, geriausia stoti į katalikų vidurinę mokyklą, kuri saugo jaunimą nuo visokių rizikų.

KLAUSIMAS. Ar tiesa, kad Amerikos parapijinėse mokyklose yra žymiai menkliau mokslas pastatytas negu viešosiose mokyklose?

ATSAKYMAS. Kaip kurioje mokykloje yra "mokslas pastatytas", pareina nuo sąlygų ir aplinkybių, kuriose mokykla veikia. Pirmiausia, mokyklos gerumas pareina nuo mokytojų pasišventimo auklėjimo darbui. Mūsų parapijinių mokyklų mokytojos, seselės, yra labiausiai pasišventusios auklėjimo darbui. Mokykliniam darbui jos ir paruoštos yra gerai. Net patys didieji Amerikos mokyklų autoritetai pripažįsta, kad mūsų parapijinės mokyklos yra labai geros. Svarbiausia yra tai, kad parapijinėse mokyklose kreipiamas daugiau dėmesio į auklėjimą, kai tuo tarpu viešosiose mokyklose rūpinamasi tik mokymu.

KLAUSIMAS. Noriu įstoti į kurią nors amerikonišką jaunimo organizaciją — į skautus ar CYO — bet mūsų pažįstami atkalbinėja, sako ten tu nulietuvesi. Kaip Eglutės redaktorius žiūrėte į tai?

ATSAKYMAS. Jeigu galima, reikia stoti į lietuvių jaunimo organizacijas — skautus, vyčius, ateitininkus. Šiose organizacijose jūs rasite visa ką ir amerikoniškose, plius lietuvišką dvasią. Amerikos lietuvių jaunimo organizacijos yra nei kiek nemažiau amerikoniškos, kaip ir Amerikos airių ar Amerikos žydų. O jų jaunimas visai nestato klausimo kur jiems stoti — jie stoja į savų tautybių jaunimo organizacijas. Žinoma, tas nereiškia, kad jūs tuo pačiu metu negalite dalyvauti ir bendrose krašto jaunimo organizacijose.

KLAUSIMAS. Aš einu į viešą vidurinę mokyklą. Mūsų mokyklos vedėjo padėjėjas (viceprincipal) yra lietuvis ir jo žmona lietuvė ir dar moka kiek lietuviškai. Pavardė iškreipta ir jis pats labai bijosi prisipažinti lietuviu, ypač mokytojų tarpe. Kaip į tokį žmogų reikia žiūrėti?

LEGENDA APIE LAIMĘ IR VARGĄ

R. KASPERAVIČIUS

Prieš daugelį šimtų metų, kai laimė dar žemėje viešpatavo, vieno paslaptingo kalno viršūnėje, kurios nei vienas žmogus niekada nebuvo aplankęs, buvo didžiulė pilis. Aukštais mūrais ir neperžiangiamais vario vartais apstatyta, ilgus amžius stovėjo ji. Aukšiniai josios bokštai žibėjo lyg saulė, o daugybė brangių akmenų it žvaigždės švietė. Paniurę aukštos kalno uolos saugoja ją. Žmonių smalsumo tačiau nemažino. Daugelį kartų gausingi jaunuolių būriai bandė paslaptinęją pilį prilipti, bet kiek kartų išėjo tiek pat ir grįžo. Nė pusės kelio nekoję, netekdavo drąsos nė patys šauniauši jaunikiai. Daug amžių pilis traukė didžiausius smalsuolių būrius, daugelį kartų pasiekti ją galingi karaliai norėjo, visi jie būdavo pilies gražumu apsvaigę, bet nė vienam iš jų nepavyko pilin patekti ir auksiniais jos bokštais iš arti pasigėrėti.

Pagaliau, kai gyventojai jau niekad nesitikėjo pilį pasiekti, atsirado viena moteriškė, kuri niekam nieko netarusi, nė mažiausios žinelės niekam nedavusi, išsirengė, idant pilį pasiektų.

Dvi dienas ir vieną naktį lipo ji siaurais takais ir tarpekliais, vis kelią anglimi žymėdamosi. Juo aukščiau jina buvo, tuo sunkiau kopti darėsi. Pagaliau visi takeliai liko žemai, tartum ir jie aukštyti kilti būtų bijoję. Didžiausios akmens uolos, lyg didžiulio žvėries dantys, kiekvienu metu grūmojo ant josios užgulti. Moteriškė, betgi nieko nebojo ir visas jėgas sukaupusi vis lipo ir lipo. Aštuntąją dieną kalno viršūnė tapo lygi, visos uolos liko žemai. Bet dabar dėl viršūnės statumo lipti nebebuvo galima, jina prigulusi visu kūnu prie žemės, vos vargingai šliaušti galėjo. Menkiausias neatsargumas, vis mirtimi grąsino, bet ji pagaliau, paskutines jėgas sukaupusi, aukščiausiojo kalno nugalėjo tapo.

ATSAKYMAS. Visur yra keistų žmonių. Keistais juos padaro kokios nors ypatingos aplinkybės. Jūsų minimas asmuo šiuo atžvilgiu yra irgi keistas. Sunku pasakyti, kokios aplinkybės jį padarė keistu savo tautybės atžvilgiu. Patys didieji amerikonai nesigėdino ir nesigėdina savos tautybės. Visi šio krašto žmonės, išskyrus indėnų likučius, yra ateiviai iš įvairių tautų. Taigi, ko čia bijotis pasirodyti tuo, kuo esi?

Pilis gi buvo tokia didelė, kad kalno viršūnėje nebuvo nė kur kojos padėti, nei žingsnio žengti. Mūrų akmenys buvo tokie stambūs, kokių dabar niekur nėra, gi vartai buvo toki aukšti, jog jinai jų pajudinti nei sapne nebūtų galėjusi. Kalno aukštybėse viešpatavo tyriausia tyła, kloniuose tokios ramybės nė vienas žmogus nebuvo patyręs, vėjelio, atrodė čia niekada nebuvo buvę. Vartai ir akmenys buvo dulkių sluoksniais apsidę, o kybantieji, lyg debesys, voratinkliai rodė, jog didieji įėjimai jau senai nenaudojami.

Moteriškė, matydama jog vidun patekti negalės, paėmusi nedidelį akmenuką, idant visiems įrodyti galėtų kalno viršūnėje buvusi, grįžo į žmones. Pradžioje jos kalboms nė vienas tikėti nenorėjo, bet akmenį, kurį ji nuo kalno atnešusi buvo, pamatę visi jautė teisybę esant. Galiausiai, visi nutarė į kalną žygį daryti. Skirtąją dieną, į paskirtąją vietą, susirinko gausybė žmonių, kurie tosios moteriškės vedami į pilį išėjo.

Po didžiulio kankinimosi, jie kalno viršūnę pasiekė ir vartus atkėlė. Įžengę kieman pulkai vyrų bei moterų ir tarėsi nematytų dalykų pamatysią. Tačiau nei vieno gyvio ten nematė, bet visi pilies apžiūrėti puolėsi. Vaikščiojo po kambarius ir menes, niekur nė gyvos dvasios nesijautė, pilis buvo lyg mirusi. Galiausia visus bokštus išžiūrėję, požemin nusileido. Visi ligi vieno pajuto baimę, bet niekas bijęs neišsidavė. Čia celių durys storos ir sunkios, geležimis apkaustytos, tačiau lengvai darinėjosi. Visi jautė nepaprastą kvapą, kiekvienas kampas čia šaltumu dvelkė, tačiau jie vis ėjo ir ėjo. Nežinia kaip ilgai jie taip vaikščiojo, bet kai paskutiniąsias duris prieš savo akis turėjo, visi, lyg suakmenėję, sustojo. Šios durys buvo kur kas didesnės ir geležiniu virbu užkištos. Pagaliau kai akys su tamsa apsiprato, pamatė baltais dažais užrašytą žodį "VARGAS". Nedrįso jie nė vienas šių durų atidaryti, ilgai kalbėjosi, ilgai tarėsi, bet kas yra vargas niekas nežinojo. Pagaliau nutarė atsiklausti išminčių ir pasiuntė keturis jaunuolius į slėnį, kad šie sužinotų kas yra vargas.

Keturias dienas laužė galvas gudruoliai, vartė išminties knygas išminčiai, bet kas yra tas vargas nei jie nei jų knygos nežinojo. Keturias dienas laukę atsakymo, jaunuoliai į kalną grįžo.

Gavę tokį atsakymą, visi įvairiai galvojo, kiekvienas kitaip manė, vieni sakė tai negerovę esant, kiti nematytus turtus, ir dar visokių spėliojimų buvo. Galiausia buvo nutarta duris atidaryti. Užsižiebė žibintus ir durų atidaryti nužygiavo. Lipo jie laiptais žemyn, džiaugdamiesi jog paslaptį pirmieji sužinos.

Priėję duris, pastūmė pečiais, bet durys nė krust. Atkalė jie tada virbą, kuriuo durys užkištos buvo ir visas jėgas sutelkę atida-

rė. Užtelėjo šalto oro banga, kiekvieną nuo galvos ligi kojų apliedama, kažkas nusikvatojo taip garsiai, lyg perkūnija sugriaudė ir tarpduryje pasirodė baisus senis. Žila jo barzda vilkosi žeme, pats skudurais savo kūną tepridengęs, jo akys buvo raudonos it kraujas, atrodo, šviesos niekada nebuvo mačiusios. Treptelėjęs koja taip, kad net žemė aplink apkurto, tarė: "Gera, vaikeliai, kad laiku mane išvadavote, nes mano dienos jau suskaitytos buvo, o nuo dabar aš visur ir visuomet būsiu su jumis".

Suūžė, subildėjo, ir jis, it viesulas, nulėkė erdvėmis. Išsigandę visi išlakstė, kur tik kieno kojos nešė, vis viens ant kito bėdą versdami, bet jau buvo vėlu.

Vargas patekęs į laisvę, aplankė kas tik gyva žemėje buvo ir pagavęs laimę uždarė ją toje pilyje, kur pats tiek amžių praleido. Įsodino jis ją į aukščiausią keturlangį bokštą, idant ji pasaulį regėtų ir dar labiau laisvės ilgėtųsi. Nuo to laiko vargas gyvena žemėje ir lanko kiekvieną. Vargšė laimė uždaryta bokšte, verkia ir vis į visas keturias pasaulio šalis žvalgosi ir kai tik ji kurion šalin žvilgtėri ten žmonės pasijunta laimingi esą. Bet neužilgo vargas vėl aplanko juos.

Ir tol kol laimė toje pilyje uždaryta bus, kol žmonės jos neras, kol jos taip, kaip vargo neišvaduos, tol žmonės žemėje laimingi nebus. Vargas jau daug amžių nė vienam žmogui tikros ir visą gyvenimą trukusios laimės dar neleido patirti, nes jis dabar žemėje laisvas ir lanko kiekvieną pasaulio vietelę.

PRIEŽODŽIAI

Iš didelio debesio mažas lietus.

*

Ylos maiše nepaslėpsi.

*

Neik su velniu obuoliauti, liksi be obuolių ir be maišelio.

*

Netaip įkando, kaip išsigando.

*

Pametęs kelią, keikia takelį.

*

Sutinka, kaip akmuo su kirviu.

*

Sarka dar medy, o jau iešmą drožia.

*

Aklas aklą vedžioja.

*

Geras artojas ir žąsinu paaria.

*

Gera prekė pati save giria.

*

Geriau žvirblis rankoje, negu briedis girioje.

*

Mokslo ant pečių nenešiosi.

*

Gediminas Senuta
43 Ridge St.
Brockton 18, Mass.

ALP 1785
Larch.

91.189374